

تحلیل علوم ششم بر اساس شاخص خوانایی فرایی

اصغر رجیبی

لیسانس علوم تربیتی آموزش ابتدایی، آموزگار مقطع ابتدایی استان زنجان

Asgharrajabi30@gmail.com

چکیده

هدف این مطالعه، ارزیابی و سنجش خوانایی کتاب علوم پایه ششم ابتدایی بر اساس شاخص خوانایی فرای و دسترسی به میزان پایبندی محتوای آن به رعایت اصول برنامه ریزی در تنظیم ساختار است. روش تحقیق تحلیل محتوا از روشهای توصیفی و شاخص ارزیابی سطح خوانایی فرای بود. برای تجزیه و تحلیل داده ها هم از روش های آماری میانگین و جدول فراوانی و مقدار بهره گیری شد. یافته های تحقیق نشان داد که متن اول نسبت به متن دوم و سوم سطح خوانایی بالاتری دارد و اصل تنظیم مطالب از ساده به دشوار در کتاب علوم پایه ششم رعایت نشده است.

کلیدواژه: علوم ششم ابتدایی، شاخص های خوانایی، فرای

۱- مقدمه

تفکر از بارزترین ویژگی های انسان و یک فرایند گام به گام و دارای چارچوب منطقی و نظام دار است که با در دست داشتن هدف و غایتی معین صورت می گیرد (اسمیت و هولفیش، ۱۳۷۱) و از طریق آن شخص بر اساس شواهد و مدارک پیرامون موقعیت داور می کند و با تحلیل و ارزشیابی عناصر موقعیتی که با آن روبه رو شده است، به شناختی تازه می رسد یا مساله ای را حل می نماید (سیف، ۱۳۸۶). هنگامی که فرد با مساله یا مشکلی مواجه می شود، باید آن را بررسی کرده، به راه حل های آن بیندیشد تا به هدف خویش دست یابد. در نظام آموزشی ما، کتاب درسی از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار است و این در حالی است که یار محمدیان (۱۳۷۹) معتقد است که وجود نظام آموزشی متمرکز بایک برنامه و یک کتاب درسی برای تمام کشور، نامناسب بودن شرایط آموزشی مانند پرجمعیت بودن کلاس ها و کمبود یا فقدان وسایل کارگاهی و آزمایشگاهی و شیوه ارزشیابی با سوالات امتحانی محدود به محتوا و مطالب کتاب درسی (یار محمدیان، ۱۳۷۹) مسائل متعددی را برای آموزش و پرورش ما مطرح می کند به گونه ای که کتاب درسی یگانه تکیه گاه معلم و دانش آموزان و یادگیری لحاظ شود (lehning, 2007)، و تدارک بسیاری از فرصت های یادگیری جهت تحقق هدف های کلی و جزئی آموزش و پرورش تنها از طریق کتاب امکان پذیر گردد. در فرایند تولید و انتشار کتابها از معیارهای مختلفی استفاده میشود اما به نظر میرسد اغلب این معیارها کیفی و کلی بوده و از شفافیت کافی برخوردار نیستند. تعدادی از این نوشته ها توسط معلمان با تجربه و تعدادی دیگر به وسیله نویسندگان معتبر که تحصیلات و تخصص و مهارت نظری و فنی دارند نگارش میشود. در این بین پرسش اساسی این است که در تدوین آنها از چه معیارهایی میتوان استفاده کرد؟ ناجی اصفهانی، (۱۳۸۱) در پایان نامه خود تحت عنوان "تحلیل محتوای کتاب تعلیمات دینی سوم دبستان" با دو هدف عمده استفاده از دیدگاه معلمان و ارائه پیشنهادات و رهنمودهای لازم به برنامه ریزان و مؤلفان کتابهای درسی این پایه بر مبنای اطلاعات بدست آمده اعلام کرد بررسی نظرات معلمان با توجه به جنسیت آنان درباره کتاب تعلیمات دینی پایه سوم دبستان تفاوت معناداری را نشان نداد و هم مقایسه معلمان با رشته های مرتبط و غیر مرتبط حاکی از این بود